

Perekonnaseisutoimingute seaduse, rahvastikuregistri seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus

§ 1. Perekonnaseisutoimingute seaduse muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 lõike 2 punkt 1 ja lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 3 lõiget 3¹ täiendatakse läbivalt enne sõna „kohaliku“ sõnaga „maakonnakeskuse“;
- 3) paragrahvi 7 lõikes 4¹ asendatakse sõnad „turvalises veebikeskkonnas“ sõnadega „rahvastikuregistri turvalises veebikeskkonnas (edaspidi *turvaline veebikeskkond*)“;
- 4) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 7² järgmises sõnastuses:

„(7²) Perekonnaseisuasutusele esitatavas avalduses ei pea märkima käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 11 nimetatud andmeid alla 11-aastase lapse kohta. Need kantakse rahvastikuregistrisse automaatselt.“;

- 5) paragrahvi 12 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Rahvastikuregistri volitatud töötleja parandab Siseministeeriumi korraldusel perekonnaseisuandmetes vea, et tagada andmete õigsus.“;

- 6) paragrahvi 13 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Rahvastikuregistri volitatud töötleja muudab Siseministeeriumi korraldusel perekonnaseisuandmeid, et tagada andmete õigsus.“;

- 7) paragrahvi 15 lõike 1 esimest lauset täiendatakse enne sõna „Isikul“ tekstiosaga „Vähemalt 15-aastaselt“;

- 8) paragrahvi 15² lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud elektrooniline teatis või perekonnaseisudokumendi elektrooniline koopia kinnitatakse digitaaltempli või perekonnaseisuametniku digitaalallkirjaga. Paberteatise või perekonnaseisudokumendi paberkoopia kinnitab perekonnaseisuametnik allkirja ja väikese riigivapi pitseriga.“;

- 9) seadust täiendatakse §-dega 21¹ ja 21² järgmises sõnastuses:

„§ 21¹. Tervishoiuteenuse osutaja tõendi väljastamine

- (1) Tervishoiuteenuse osutaja väljastab sünni kohta tõendi, millel on järgmised andmed:

- 1) lapse sugu;
- 2) lapse sünniaeg ja -koht;
- 3) ema isikunimi;
- 4) ema isikukood või selle puudumise korral sünniaeg.

(2) Tervishoiuteenuse osutaja ei väljasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tõendit, kui tervishoiutöötaja ei ole osutanud sünnitusabi.

§ 21². Sünni registreerimine tervishoiuteenuse osutaja tõendita

(1) Kui tervishoiuteenuse osutaja ei väljasta käesoleva seaduse § 21¹ lõikes 1 nimetatud tõendit, esitab lapse seaduslik esindaja käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 nimetatud tähtajal perekonnaseisuasutusele muid tõendeid, mille alusel saab teha kindlaks käesoleva seaduse § 21¹ lõikes 1 nimetatud andmed.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud tõendid ei ole käesoleva seaduse § 21¹ lõikes 1 nimetatud andmete kindlakstegemiseks piisavad või need esitati pärast käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 nimetatud tähtaja möödumist:

- 1) keeldub perekonnaseisuasutus sünni registreerimisest;
- 2) pöördub lapse seaduslik esindaja andmete kindlakstegemiseks kohtusse.“;

10) paragrahvi 22 lõikes 4 asendatakse sõnad „registreerib sünni ametiülesande korras“ sõnadega „esitab sünni registreerimise avalduse“;

11) paragrahvi 23 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Sünni registreerimise avalduse võib esitada turvalises veebikeskkonnas, kui Eesti tervishoiuteenuse osutaja on andnud lapsele isikukoodi.“;

12) paragrahvi 24 lõike 2 esimene ja teine lause muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„Lapse sugu, sünniaeg ja isikukood kantakse rahvastikuregistrisse tervishoiuteenuse osutaja tõendi, käesoleva seaduse § 21² lõikes 1 nimetatud tõendite või kohtulahendi alusel. Kui välisriigi tervishoiuteenuse osutaja tõendil ei ole lapse isikukoodi, antakse talle Eesti isikukood rahvastikuregistri seaduse § 40 lõike 2 punkti 2 alusel enne sünni registreerimist Eesti perekonnaseisuasutuses.“;

13) paragrahvi 24 lõike 4 teises lauses asendatakse sõnad „Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni“ sõnaga „Välisriigi“;

14) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Lapse kodakondsust ei kanta sünni registreerimisel rahvastikuregistrisse, kui:

- 1) tema vanemad ei ole ühegi riigi kodanikud või
- 2) tal on vaid üks vanem ja see vanem ei ole ühegi riigi kodanik.“;

15) paragrahvi 24 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 25 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „tõendi“ tekstiosaga „, käesoleva seaduse § 21² lõikes 1 nimetatud tõendite“;

17) paragrahvi 38 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 41 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „määratakse“ sõnadega „rahvastikuregistri broneerimissüsteemis“;

19) paragrahvi 44 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

20) paragrahvi 45 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „perekonnaseisuametnik“ sõnadega „rahvastikuregistri broneerimissüsteemis“;

21) paragrahvi 51 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Perekonnaseisuametnik võib välisriigi perekonnaseisudokumendi alusel muuta või lisada perekonnaseisuandmeid isiku kohta, kellel on kehtiv e-residendi digitaalne isikutunnistus.“;

22) paragrahvi 52 lõikes 1 asendatakse sõnad „linna- ja vallavalitsuse ning“ sõnadega „maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse ja“.

§ 2. Rahvastikuregistri seaduse muutmine

Rahvastikuregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud muu Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik (edaspidi koos *Euroopa Liidu kodanik*);“;

2) seadust täiendatakse §-ga 5¹ järgmises sõnastuses:

„§ 5¹. Alaealise haldusmenetlusteovõime laiendamine

Vähemalt 15-aastane alaealine võib teha järgmisi käesolevas seaduses sätestatud menetlustoiminguid:

- 1) esitada § 21 lõike 1 punktis 17 nimetatud ütluspõhiseid andmeid;
- 2) saada § 45 kohaselt enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmeid ja teavet andmete töötlemise kohta;
- 3) kehtestada § 57 lõike 1 kohaselt oma rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu piirangu;
- 4) esitada § 99 kohaselt rahvastikuregistrisse kandmiseks kontaktandmed ja lisa-aadressi.“;

3) paragrahvi 21 lõike 1 punktis 17 asendatakse sõnad „omandatud kõrgeima“ sõnadega „kõrgeima omandatud“;

4) paragrahvi 21 täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Alla 15-aastase isiku kontaktandmeid rahvastikuregistrisse ei kanta.

(4) Alla 11-aastase lapse kõrgeim omandatud haridustase kantakse rahvastikuregistrisse automaatselt.

(5) Ütluspõhiseid andmeid alla 11-aastase lapse kõrgeima omandatud haridustaseme kohta esitama ei pea.“;

5) paragrahvi 33 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 33. Andmete kontrollimine ja ebaõigete andmete parandamine

(1) Volitatud töötaja kontrollib rahvastikuregistri andmete õigsust ja parandab ebaõiged andmed:

1) käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhul;

2) juhul, kui volitatud töötajat on teavitatud ebaõigetest andmetest või ta on avastanud andmete ebaõigsuse muul viisil.“;

6) paragrahvi 35 lõikest 3, § 36 punktist 2, § 38 lõike 1 punktist 4, § 40 lõike 3 punktist 5, § 69 lõigetest 7 ja 8 ning § 110 teisest lausest jäetakse välja sõnad „, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni“;

7) paragrahvi 36 punktis 1 asendatakse sõnad „meditsiinilise sünnitõendi“ sõnadega „perekonnaseisutoimingute seaduse § 21¹ lõikes 1 nimetatud tervishoiuteenuse osutaja tõendi“;

8) paragrahvi 38 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi tähtaja lõppemise korral lõpeb rahvastikuregistri subjekti staatus järgmiselt:

1) välismaalasel välismaalaste seaduse § 43 lõikes 4 või 5 sätestatud tähtaja saabumisel, kui ta ei taotle tähtjalist elamisluba või selle pikendamist või pikaajalise elaniku elamisluba;

2) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmel Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 10 lõikes 2³ sätestatud tähtaja saabumisel, kui ta ei taotle tähtjalist elamisõigust või selle pikendamist või alalist elamisõigust.“;

9) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Eesti kodakondsuse kaotamise korral lõpeb rahvastikuregistri subjekti staatus kuus kuud pärast kodakondsuse kaotamist.“;

10) paragrahvi 39 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Isikukood on isiku soo ja sünniaja alusel moodustatud number, mis võimaldab isiku üheselt kindlaks määrata.“;

11) paragrahvi 39 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Eeldatakse, et isikukood vastab nõuetele, kui selle moodustamisel on järgitud Eesti standardit EVS 585.“;

12) paragrahvi 40 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel“ tekstiosaga „punkti 4 kohaselt“;

13) paragrahvi 41 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse tekstiosa „punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel“ tekstiosaga „punktis 4 sätestatud juhul“;

14) paragrahvi 44 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesolevat peatükki ei kohaldata, kui juurdepääs antakse avaliku teabe seaduse §-s 3¹ sätestatud korras:

1) käesoleva seaduse § 47 lõike 1 punktis 2 või 3 nimetatud kujul andmetele;

2) surnu nimele, soole, sünni- või surmaajale või isikukoodile.“;

15) paragrahvi 47 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) avalikult kättesaadava andmestikuna.“;

16) paragrahvi 47 lõiget 3, § 51 lõikeid 1 ja 2 ning lõike 5 punkti 1 ning § 54 lõiget 1 täiendatakse pärast arvu „44“ tekstiosaga „lõike 1“;

17) paragrahvi 53 lõikes 1³ asendatakse sõnad „rahvastikuregistrisse kantud isiku enda, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa või registreeritud elukaaslase andmetele“ sõnadega „andmete loetelu nendele juurdepääsu tagaja kaupa ja“;

18) paragrahvi 58 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele juurdepääsu õigust ei ole õigustatud huvi korral.“;

19) paragrahvi 70 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi ei muudeta käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1, 6, 7 või 8 alusel juhul, kui rahvastikuregistrisse on kantud isiku viibimiskoha aadress, sest ta on asunud või paigutatud:“;

20) paragrahvi 70 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

21) paragrahvi 71 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui isiku andmed kantakse esimest korda rahvastikuregistrisse talle Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, kantakse rahvastikuregistrisse selle dokumendi taotluses esitatud elukoha aadress.“;

22) paragrahvi 74 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Euroopa Liidu kodanik ei pea kinnitama elektroonilist elukohateadet digitaalallkirjaga juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

1) ta on Eestist lahkunud;

2) ta esitab oma välisriigi elukoha andmed käesoleva seaduse § 80 lõike 1 alusel;

3) kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud tema isikusamasuses.

(2²) Käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktis 5 sätestatud juhul esitatakse elukohateade isiklikult kohapeal.“;

23) paragrahvi 75 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „kontaktandmed“ tekstiosaga „, arvestades käesoleva seaduse § 21 lõiget 3“;

24) paragrahvi 75 lõike 1 punktis 6 asendatakse tekstiosa „lõikes 2 sätestatud“ tekstiosaga „lõikeid 2 ja 5“;

25) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui elukoha andmed kantakse rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktis 5 sätestatud juhul, märgitakse elukohateates selle esitaja ja isiku kohta, kelle elukoha andmed elukohateates esitatakse:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3–6 nimetatud andmed;
- 2) käesoleva seaduse § 41 lõike 1 punktides 2, 3, 5 ja 10 nimetatud andmed, välja arvatud juhul, kui need on kohaliku omavalitsuse üksusele isikut tõendavalt dokumendilt kättesaadavad.“;

26) paragrahv 76 tunnistatakse kehtetuks;

27) paragrahvi 79 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui hooldusõiguslikul vanemal ei ole alaealise lapse elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmiseks teise hooldusõigusliku vanema nõusolekut, on tal õigus pöörduda kohaliku omavalitsuse üksuse poole, kes viib läbi käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud menetluse.“;

28) paragrahv 82 tunnistatakse kehtetuks;

29) paragrahvi 87 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui isik ei kasuta enam rahvastikuregistrisse kantud aadressijärgset elukohta ja tema rahvastikuregistrisjärgne viibimiskoht on käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud viibimiskoht, säilitab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla täpsusega.“;

30) paragrahvi 87 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui hooldusõiguslikul vanemal ei ole alaealise lapse elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmiseks teise hooldusõigusliku vanema nõusolekut, kuid kohaliku omavalitsuse üksusele teadaolevalt kasutab laps elukohateates märgitud ruumi oma käesoleva seaduse § 65 lõikes 1 sätestatud elukohana, kannab kohaliku omavalitsuse üksus selle aadressi tema elukoha aadressina rahvastikuregistrisse, kui:

- 1) lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks ei saada lapse teise hooldusõigusliku vanemaga mõistliku aja jooksul ühendust või
- 2) teine hooldusõiguslik vanem ei anna lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks nõusolekut ja tal ei ole sellest keeldumiseks mõistlikku põhjendust.“;

31) paragrahvi 87¹ pealkirjas, lõike 1 sissejuhatavas lauseosas ja lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõnad „elukoha andmete“ sõnadega „linna ja linnaosa või valla täpsusega elukoha aadressi“;

32) paragrahvi 87¹ lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahvi 87¹ lõikes 3 asendatakse sõnad „rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete“ sõnadega „linna ja linnaosa või valla täpsusega elukoha aadressi“;

34) seaduse 11. peatükki täiendatakse §-ga 87² järgmises sõnastuses:

„§ 87². Hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivuse lõpetamine kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus võib algatada isiku hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivuse lõpetamise, kui isik ei kasuta kohaliku omavalitsuse üksusele teadaolevalt seda hoonet või ruumi oma alalise või peamise elukohana.

(2) Kui isikut ei ole teavitatud muul moel, teavitab kohaliku omavalitsuse üksus teda tema hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivuse lõpetamisest avalikult ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Ametlikes Teadaannetes avaldatakse teadaande avaldamise põhjus, isiku ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel lõpetatakse isiku hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivus pärast tema teavitamist või 30 päeva pärast Ametlikes Teadaannetes teadaande avaldamist, välja arvatud juhul, kui isik tõendab, et ta kasutab seda hoonet või ruumi oma alalise või peamise elukohana.

(4) Kui isiku hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivus lõpetatakse, sest tema rahvastikuregistrijärgne viibimiskoht on käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud viibimiskoht, säilitab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(5) Kui Euroopa Liidu kodaniku hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivus lõpetatakse, säilitab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas riigi täpsusega. Riigi täpsusega elukoha aadressi kehtivus lõpetatakse, kui seda ei ole kuue kuu jooksul pärast hoone või ruumi täpsusega elukoha aadressi kehtivuse lõpetamist muudetud.“;

35) paragrahvi 91 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui isiku rahvastikuregistrijärgne viibimiskoht on käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud viibimiskoht, säilitab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla täpsusega.“;

36) paragrahvi 91 lõike 2 esimesest lausest ja § 110¹ tekstist jäetakse välja sõnad „, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik“ vastavas käändes;

37) paragrahvi 94 lõikes 2 asendatakse sõna „aadressiobjekt“ tekstiosaga „aadressiandmete süsteemi infosüsteemi andmetel käesoleva seaduse § 77 kohane ruum“;

38) paragrahvi 100 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui isik pöördub menetluses avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku poole ja esitab lisa-aadressi või kontaktandmed, mis erinevad rahvastikuregistri andmetest või mida rahvastikuregistris ei ole, kannab avalikku ülesannet täitev asutus või isik need rahvastikuregistrisse.“;

39) paragrahvi 100 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata alla 15-aastase isiku kontaktandmetele.“;

40) seadust täiendatakse §-ga 107¹ järgmises sõnastuses:

„§ 107¹. Alla 11-aastase lapse kõrgeima omandatud haridustaseme kehtivuse lõpetamine ja selle rahvastikuregistrisse kandmine

Kui enne käesoleva paragrahvi jõustumist on rahvastikuregistrisse kantud alla 11-aastase lapse käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 17 nimetatud haridustase, lõpetatakse selle kehtivus ja kantakse kõrgeim omandatud haridustase aktuaalsete andmete hulka § 21 lõike 4 kohaselt.“;

41) seadust täiendatakse §-ga 110³ järgmises sõnastuses:

„§ 110³. Alla 15-aastase isiku kontaktandmete kehtivuse lõpetamine

Kui enne käesoleva paragrahvi jõustumist on rahvastikuregistrisse kantud alla 15-aastase isiku kontaktandmed, lõpetatakse nende kehtivus.“;

42) seadust täiendatakse §-ga 112⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 112⁶. Isiku elukoha aadressi aktuaalsuse taastamine pärast ruumi omaniku nõudmisel aadressi kehtivuse lõpetamist

Kui isiku elukoha aadressi kehtivus on lõpetatud käesoleva seaduse § 91 lõike 1 alusel ajal, millal isik viibis § 96 lõikes 1 nimetatud viibimiskohas, taastab kohaliku omavalitsuse üksus selle aktuaalsuse linna ja linnaosa või valla täpsusega.“.

§ 3. Riigilõivuseaduse § 45 muutmine

Riigilõivuseaduse § 45 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) kohaliku omavalitsuse üksus rahvastikuregistri seaduse alusel teadaannet avaldades.“.

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 3–9 ja 11–21 ning §-d 2 ja 3 jõustuvad 2025. aasta 2. detsembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1, 2, 10 ja 22 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Vabariigi Valitsus 8. septembril 2025. a nr 2-6/25-01292

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaire Karp
Büroo- ja dokumendihalduse juht